

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

memo

Staatssteuntoets Bonusregeling

Wettelijk kader staatssteun

Er is sprake van staatssteun als aan de volgende vijf cumulatieve criteria is voldaan:

- De steun wordt verleend aan een onderneming die een economische activiteit verricht;
- De steun wordt met staatsmiddelen bekostigd;
- De staatsmiddelen verschaffen een economisch voordeel dat niet via de normale commerciële weg zou zijn verkregen;
- De maatregel is selectief; en
- De maatregel vervalst (potentieel) de mededinging en (dreigt te) leiden tot een ongunstige beïnvloeding van het handelsverkeer in de EU.

Analyse

De subsidies op grond van de Subsidieregeling bonus zorgprofessionals COVID-19 komen in eerste instantie bij zorgaanbieders terecht. Zij gebruiken deze om:

- 1) een bonus uit te keren aan zorgprofessionals die een uitzonderlijke inspanning hebben geleverd ten tijde van COVID-19; en
- 2) de verschuldigde belastingen over de bonus te betalen.

De staatssteuntoets moet plaatsvinden op alle niveaus waarbij (indirect) sprake kan zijn van staatssteun. De betrokken partijen zijn in dit geval: de zorgprofessionals die een bonus ontvangen, de Belastingdienst die de verschuldigde belastingen ontvangt en de zorgaanbieder die de bonus uitkeert en de belastingen betaald. Op deze partijen wordt in onderstaande analyse ingegaan.

A. Het uitkeren van een bonus van € 1.000 door een zorgaanbieder aan een zorgprofessional leidt niet tot (indirecte) staatssteun

Het eerste criterium waaraan voldaan moet worden om te kunnen spreken van staatssteun is dat de steun wordt verleend aan een onderneming die een economische activiteit verricht. Bij de gekozen wijze van subsidiëren zijn de beoogde ontvangers van de subsidie de zorgprofessionals.

De zorgprofessional is geen onderneming die economische activiteiten verricht, dat wil zeggen goederen of diensten aanbiedt op een bepaalde markt. De zorgprofessional ontvangt deze bonus als natuurlijk persoon en biedt geen goed of dienst aan. Een zorgprofessional verricht daarmee geen economische activiteit. De zorgprofessional is dan ook niet aan te merken als onderneming waardoor er ook geen sprake is van (indirecte) staatssteun.

Secretaris Generaal / plv.
Secretaris Generaal
Directie Wetgeving en
Juridische Zaken
Cluster 6

Bezoekadres:
Parnassusplein 5
2511 VX Den Haag
T 0172 3124 12 13
F 0172 3124 12 14

www.rijksoverheid.nl

Inlichtingen bij

5.1.2e
5.1.2e @minvws.nl

5.1.2e
5.1.2e @minvws.nl

Datum
26 augustus 2020

Aantal pagina's
3

B. De Belastingdienst ontvangt geen (indirecte staatssteun)

Aangezien de belastingdienst louter belastingen ontvangt ter uitoefening van haar overheidsprerogatief en wettelijke taak ontvangt zij geen (indirecte) staatssteun op grond van deze regeling.

C. De zorgaanbieder ontvangt geen staatssteun

Bij de onderhavige subsidieregeling ontvangt ook de zorgaanbieder geen staatssteun. Dat kan als volgt worden toegelicht.

Op 13 maart 2020 heeft de Europese Commissie (Commissie) een gecoördineerde reactie gegeven op de COVID-19 uitbraak, uitgewerkt in een Q&A:

https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/qanda_20_458

In deze reactie is het volgende terug te vinden over 'State aid':
 "Financial support from EU or national funds granted to health services or other public services to tackle the Covid-19 situation falls outside the scope of State aid control."

Uit verdere communicatie met de Commissie is gebleken dat dit ruim moet worden geïnterpreteerd. Maatregelen en steun vanuit de nationale overheid die gerelateerd zijn aan zorg en de Covid-19 uitbraak vallen buiten het bereik van staatssteun. Volgens de Commissie moet dit gezien worden als overheidsprerogatief (financieel bijspringen van de overheid in de zorg gedurende een pandemie als Corona). Zie in dat kader de communicatie met de Commissie in onderstaande bijgevoegde mails.

(10)(2g)

Overigens zou er ook zonder deze de Commissie gemaakte uitzondering geen sprake zijn van staatssteun. Dat kan als volgt worden toegelicht.

Aan de eerste paar criteria voor staatssteun wordt wel voldaan:

- zorgaanbieders zijn ondernemingen die economische activiteiten verrichten; en
- de steun wordt met staatsmiddelen bekostigd; en
- de middelen verschaffen een voordeel; en
- de maatregel is selectief: de subsidie is enkel beschikbaar voor zorgaanbieders met een bepaalde SBI-code.

De maatregel vervalst echter geen mededinging, ook niet in potentie. Dat heeft er ten eerste mee te maken dat er feitelijk geen subsidie achterblijft bij de zorgaanbieders. De zorgaanbieder fungeert immers enkel als doorgeefluik naar de zorgprofessionals en de Belastingdienst.

De regeling geeft de zorgaanbieders de mogelijkheid om een extra bonus uit te keren aan medewerkers. In normale omstandigheden zou dit de mededinging kunnen vervalsen. Het maakt de zorgaanbieder als werkgever aantrekkelijker voor

**Secretaris Generaal / plv.
Secretaris Generaal**
Directie Wetgeving en
Juridische Zaken
Cluster 6

Datum
18 augustus 2020

werknemers als er meer bonussen (of loon) zouden kunnen worden uitgekeerd. In de huidige situatie ligt dat echter anders.

De bonus wordt verstrekt voor werkzaamheden die de zorgprofessional in het verleden heeft verricht (1 maart tot 1 september 2020). De maatregel is bekend gemaakt na deze datum. Dat betekent dat ten eerste dat de zorgaanbieder als ontvanger geen nadere invloed heeft kunnen uitoefenen om als aanvrager in aanmerking te komen voor de te ontvangen subsidie om een bonus te verstrekken.

Eveneens is het voor medewerkers niet aantrekkelijk geworden om van werkgever te wisselen. Het gaat immers om werkzaamheden die in het verleden liggen. De zorgaanbieder zal als werkgever niet aantrekkelijker worden door het verstrekken van bonussen op grond van deze regeling.

De zorgaanbieders ontvangen daarnaast allen onder dezelfde omstandigheden en voorwaarden subsidie. Alle zorgaanbieders waarvan de medewerkers zich uitzonderlijk hebben moeten inspannen ten tijde van de COVID-19 uitbraak kunnen aanspraak maken op de subsidieregeling. Dat betekent dat ook daaruit geen mededingingsvoordeel voortvloeit voor één zorgaanbieder ten opzichte van andere zorgaanbieders.

Gezien het bovenstaande zal de subsidieregeling ook geen effect op de interne markt. De regeling maakt immers ook niet dat Nederlandse zorgaanbieders beter kunnen concurreren (op het gebied van werknemers dan wel patiënten) met zorgaanbieders uit andere lidstaten.

Bovenstaande tezamen maakt dat niet gesproken kan worden van concurrentievervalsing of andere potentiële invloed op de mededinging. Daardoor zou er, zelfs als van de door de Commissie gemaakte uitzondering geen sprake zou zijn, ook niet gesproken kunnen worden van staatssteun.

**Secretaris Generaal / plv.
Secretaris Generaal**
Directie Wetgeving en
Juridische Zaken
Cluster 6

Datum
18 augustus 2020